

V Bruseli 4. 7. 2019
COM(2019) 318 final

SPRÁVA KOMISIE RADE

o pokroku inštitúcií Únie pri vykonávaní postupného zužovania výnimky pre írsky jazyk

I. Úvod

Keď sa Írsko v roku 1973 pripojilo k Európskym spoločenstvám, nepožadovalo, aby sa írčina stala jedným z úradných a pracovných jazykov inštitúcií, ale žiadalo iba, aby sa do írčiny preložili zmluvy a aby občania Írska mali právo komunikovať s inštitúciami v írčine. V dôsledku toho sa írčina v nariadení č. 1¹ nepridala do zoznamu úradných a pracovných jazykov a inštitúcie nenavrhovali ani neuverejňovali právne predpisy v írčine.

V roku 2005 Írsko požiadalo, aby sa írčina stala úradným a pracovným jazykom Únie, pričom navrhlo obmedzený režim, v rámci ktorého by sa v írčine vypracúvali iba nariadenia spoločne prijaté Európskym parlamentom a Radou. Rada udelila Írsku tento štatút od 1. januára 2007, a to nariadením (ES) č. 920/2005², v ktorom sa stanovuje výnimka, že v írčine sa musia vypracúvať iba nariadenia EP a Rady. Výnimka sa prijala na 5 rokov a po preskúmaní v roku 2010 sa predĺžila o ďalších 5 rokov do 31. decembra 2016³. Írska vláda v roku 2015 v rámci svojej politiky podpory používania a učenia sa írčiny požiadala Radu, aby postupne zužovala rozsah pôsobnosti tejto výnimky s cieľom zrušiť ju do 1. januára 2022. Rada preto v decembri 2015 prijala nariadenie (EÚ, Euratom) 2015/2264⁴. Viedlo to k bezprecedentnej situácii, keď inštitúcie museli vybudovať nový jazykový režim s existujúcim členským štátom.

V prílohe k nariadeniu (EÚ, Euratom) 2015/2264 sa stanovuje harmonogram postupného zužovania výnimky takto:

- prvá fáza (od 1. januára 2017) – smernice EP a Rady,
- druhá fáza (od 1. januára 2018) – rozhodnutia EP a Rady,
- tretia fáza (od 1. januára 2020) – nariadenia a smernice Rady a rozhodnutia Rady, v ktorých sa nespresňuje, komu sú určené, a
- štvrtá fáza (od 1. januára 2021) – nariadenia a smernice Komisie a rozhodnutia Komisie, ktorých sa nespresňuje, komu sú určené.

V nariadení sa od Komisie požaduje, aby dvakrát informovala Radu o jeho vykonávaní pred tým, ako sa výnimka prestane uplatňovať. Najneskôr v októbri 2019 má Komisia predložiť správu o pokroku inštitúcií pri realizácii postupného zužovania výnimky. Po posúdení správy môže Rada rozhodnúť o revízii časového plánu uvedeného v prílohe.

¹ Nariadenie Rady č. 1 z 15. apríla 1958 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve (Ú. v. ES 17, 6.10.1958, s. 385) a nariadenie Rady č. 1 z 15. apríla 1958, ktorým sa určujú jazyky používané Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu (Ú. v. ES 17, 6.10.1958, s. 401).

² Nariadenie Rady (ES) č. 920/2005 o zmene a doplnení nariadenia č. 1 z 15. apríla 1958 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve a nariadenia č. 1 z 15. apríla 1958, ktorým sa určujú jazyky používané Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu, a o dočasných odchylných opatreniach od týchto nariadení (Ú. v. EÚ L 156, 18.6.2005, s. 3).

³ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1257/2010, ktorým sa predlžujú dočasné výnimky z nariadenia č. 1 z 15. apríla 1958 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve a nariadenia č. 1 z 15. apríla 1958, ktorým sa určujú jazyky používané Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu, zavedené nariadením (ES) č. 920/2005 (Ú. v. EÚ L 343, 29.12.2010, s. 5).

⁴ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 2015/2264, ktorým sa predlžujú a postupne rušia dočasné výnimky z nariadenia č. 1 z 15. apríla 1958 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve a nariadenia č. 1 z 15. apríla 1958, ktorým sa určujú jazyky používané Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu, zavedené nariadením (ES) č. 920/2005 (Ú. v. EÚ L 322, 8.12.2015, s. 1).

Komisia musí najneskôr do júna 2021 opäť predložiť správu „o tom, či inštitúcie majú dostatočnú dostupnú kapacitu vo vzťahu k ostatným jazykom, aby uplatňovali nariadenie č. 1 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve a nariadenie č. 1 o používaní jazykov v Európskom spoločenstve pre atómovú energiu, a to bez výnimky od 1. januára 2022“. Ak sa nariadením Rady nestanoví inak, výnimka sa prestane uplatňovať od 1. januára 2022.

V tejto **prvej správe o vykonávaní** sa hodnotí pokrok v období od januára 2016 do polovice roku 2019.

II. Pokrok pri realizácii postupného zužovania výnimky

a) Spolupráca s Írskom

Inštitúcie a Írsko spolupracujú na vykonávaní nariadenia (EÚ, Euratom) 2015/2264. Podľa článku 2 nariadenia „v spolupráci s ostatnými inštitúciami Únie sa írske orgány a Komisia pravidelne stretávajú, aby monitorovali prijímanie dostatočného počtu zamestnancov, ktorí ovládajú írsky jazyk, inštitúciami Únie s cieľom úspešne zvládnuť postupné zužovanie výnimky uvedené v prílohe a aby monitorovali kapacitu a využívanie externých poskytovateľov služieb s cieľom reagovať na požiadavky inštitúcií Únie týkajúce sa írskeho jazyka“.

Na základe toho bola zriadená **monitorovacia skupina pre írsku jazykovú výnimku**, ktorú tvoria zástupcovia jazykových útvarov inštitúcií Únie a Írska. Skupina začala pracovať v roku 2016 a bude pokračovať vo svojej činnosti, kým sa nariadenie neprestane uplatňovať. Má dvojstupňovú štruktúru:

- na úrovni riadenia sa Komisia (zastúpená Generálnym riaditeľstvom pre preklad) v spolupráci s ostatnými inštitúciami a Írsko (zastúpené Ministerstvom kultúry, kultúrneho dedičstva a *Gaeltacht*) každoročne stretávajú s cieľom monitorovať pokrok a schvaľovať ročné priority v týchto oblastiach:
 - príslušný nábor do inštitúcií;
 - kapacita externých poskytovateľov služieb;
 - zintenzívnenie spolupráce v oblasti jazykových zdrojov; a
 - otázky súvisiace s dostupnosťou *acquis* a
- na operačnej úrovni sa zástupcovia jazykových útvarov inštitúcií a írskeho Ministerstva kultúry, kultúrneho dedičstva a *Gaeltacht* stretávajú aspoň dvakrát do roka, ďalej pracujú na ročných prioritách a informujú úroveň riadenia o pokroku.

Od prijatia nariadenia Komisia a Írsko spoločne zorganizovali tri výročné konferencie v Dubline venované írskemu jazyku.

Dosiahnutý pokrok v hlavných oblastiach sa uvádza ďalej.

b) Zabezpečovanie prekladov do írčiny

Dopyt inštitúcií po prekladoch pozostáva predovšetkým z právnych predpisov, po ktorých nasledujú iné, nelegislatívne dokumenty, v závislosti od politických a iných komunikačných požiadaviek. Po úspešnom ukončení prvých dvoch fáz v rokoch 2017 a 2018 (pridanie smerníc a rozhodnutí prijatých Európskym parlamentom a Radou) inštitúcie začali rozširovať škálu právnych predpisov prekladaných do írčiny. **Prvé dve fázy sa vykonali v plnom rozsahu.**

V súlade s odôvodnením 4 nariadenia (EÚ, Euratom) 2015/2264 inštitúcie prekladali aj iný obsah, v záujme zvýšenia dostupnosti informácií o činnostiach Únie v írčine. Prekladom právnych predpisov, ako aj tohto dodatočného obsahu inštitúcie⁵ od roku 2016 **viac než zdvojnásobili objem prekladov do írčiny.**

S cieľom realizovať ďalšie fázy postupného zvyšovania objemu prekladov do írčiny, naplánované na roky 2020 a 2021, Komisia analyzovala prognózy dopytu podľa typov dokumentov. Prognózy naznačujú, že prírastky v rokoch 2020 a 2021 môžu v niektorých inštitúciách v období od konca roku 2018 do roku 2021 viesť k **d' ďalšiemu zdvojnásobeniu objemu**. Keď sa v roku 2022 skončí platnosť výnimky, odhaduje sa, že zostávajúci segment dopytu (napr. oznámenia, konzultácie a spravodajský materiál) vyvolá ďalšie 40 % zvýšenie celkového dopytu útvarov Komisie po prekladoch do írčiny⁶. V dôsledku toho sa očakáva výrazné zvýšenie dopytu po írčine vo všetkých ostatných jazykových útvaroch.

c) Nábor pracovníkov, ktorí ovládajú írsky jazyk

Pokiaľ ide o kapacitu na vykonávanie nariadenia (EÚ, Euratom) 2015/2264, kľúčovým prvkom je **dostatočný počet zamestnancov ovládajúcich írsky jazyk**. V roku 2015 identifikovali inštitúcie a Írsko hlavnú výzvu, ktorú bude predstavovať koniec výnimky: malý počet odborníkov ovládajúcich írsky jazyk. Na vybudovanie potrebnej kapacity do 1. januára 2022 preto inštitúcie naplánovali sériu **výberových konaní EPSO na roky 2016, 2018 a 2020.**

Odhad potrieb prijímania zamestnancov pre všetky inštitúcie bol vykonaný na základe počtu zamestnancov v roku 2014⁷. Odvtedy sa vykonalo preskúmanie zdrojov a vykonávajú sa úpravy tým, že sa prechádza na kombináciu zdrojov z interných zamestnancov, externých prekladateľských kapacít a jazykových technológií. Na to, aby sa zvýšil objem prekladov do írčiny, je nevyhnutné pokračovať v budovaní a kombinovaní týchto troch hlavných aspektov írskej jazykovej kapacity, a to v rôznej miere, pokiaľ ide o jednotlivé inštitúcie.

Inštitúcie naďalej pridelujú nové pracovné miesta svojim írskym jazykovým odborom. Od konca roka 2015 **sa počet interných zamestnancov ovládajúcich írsky jazyk zvýšil z 58 na 102.**

⁵ Inštitúcie EÚ s najväčšími prekladateľskými útvarmi, t. j. Komisia, EP a Rada.

⁶ Iba v samotnej Komisii sa v rokoch 2016 až 2018 zaznamenal nárast z približne 8 000 na 19 000 a podľa prognóz by sa mal v rokoch 2018 až 2021 objem prekladov zvýšiť z 19 000 na približne 50 000 a od roku 2022 z 50 000 na približne 83 000.

⁷ Finančný výkaz vypracovaný Komisiou na účely prijatia nariadenia (EÚ, Euratom) 2015/2264.

V roku 2016 sa začali výberové konania EPSO pre prekladateľov a jazykových asistentov pre GA⁸. Výberové konanie pre prekladateľov prilákalo 210 uchádzačov, z ktorých bolo úspešných iba 10, oproti cieľovým 62. Približne 8 z týchto 10 úspešných uchádzačov už bolo zamestnaných v inštitúciách⁹ na základe dočasnej pracovnej zmluvy, takže čistý nárast kapacity predstavoval 2. V prípade výberového konania pre jazykových asistentov bolo cieľom prijať do zamestnania 13 osôb; úspešných bolo 9 zo 118 uchádzačov, z ktorých 6 už bolo zamestnaných v inštitúciách¹⁰ na základe dočasnej pracovnej zmluvy, takže čistý nárast kapacity predstavoval 3.

V roku 2017 sa začalo výberové konanie EPSO pre právnikov lingvistov. Prilákalo 26 uchádzačov, z ktorých boli úspešní 3.

V roku 2018 sa na výberovom konaní EPSO zúčastnilo 190 uchádzačov, z ktorých bolo úspešných 15. S cieľom maximalizovať šance na úspech vo výberovom konaní sa lehota na podávanie prihlášok predĺžila o 2 týždne a poradie testov sa zmenilo tak, že prekladové testy sa uskutočnili pred počítačovými testami.

Výberové konania EPSO pre írskych lingvistov aj naďalej priťahujú záujem na primeranej úrovni, ale dosiahnutie miery úspešnosti v súlade s plánovanými potrebami naďalej zostáva výzvou.

Tabuľka 1: Výberové konania EPSO, 2016 – 2018

Rok	Výberové konanie	Počet uchádzačov	Pripustených k prekladovým testom	Pozvaných do hodnotiaceho centra	Rezervný zoznam EPSO	Cieľ
2016	Prekladatelia	210	43*	10	10	62
	Asistenti	118		28	9	13
2017	Právnicki lingvisti	26	8	5	3	8
2018	Prekladatelia	190	114**	17***	15	72

* pripustenie na základe počítačových testov

** pripustenie iba na základe prihlášok

*** počítačové testy integrované do hodnotiaceho centra

S cieľom kompenzovať nízku mieru úspešnosti vo výberových konaniach EPSO inštitúcie takisto intenzívne investovali do **náboru a odbornej prípravy dočasných zamestnancov**, v záujme vybudovania prekladateľských kapacít. Ako alternatívne opatrenie uskutočnili (v období od roku 2015 do polovice roka 2019) 14 výberových konaní pre dočasných zamestnancov¹¹. Ďalšie možnosti odbornej prípravy, ktoré poskytlo Írsko, a odborná príprava

⁸ GA je jazykový kód ISO pre írčinu.

⁹ 4 v EP, 2 v Rade a 2 v Komisii.

¹⁰ 2 v EP, 3 v Rade a 1 v Komisii (Právny servis).

¹¹ EP: 1 pre prekladateľov v roku 2016 a 2019 a 1 pre asistentov v roku 2017, 1 pre právnikov lingvistov v roku 2017, Rada: 1 pre prekladateľov v roku 2016, potom v roku 2017 a 2018 a 1 pre asistentov v roku 2017, 1 pre právnikov lingvistov v roku 2017, Komisia: 1 pre prekladateľov v roku 2017, potom v roku 2018

pre dočasných zamestnancov zabezpečená v inštitúciách sú pragmatickým spôsobom riešenia nízkej miery úspešnosti vo výberových konaniach EPSO. Úrad EPSO okrem toho začiatkom roka 2019 začal výberové konanie na prekladateľov ako zmluvných zamestnancov.

Hoci sa výnimka nevzťahuje na **tlmočenie**, musí sa zohľadniť aj v prípade tlmočníkov, u ktorých je pravdepodobné, že budú súčasťou tej istej skupiny potenciálnych nových zamestnancov. Všetky inštitúcie EÚ musia dosiahnuť dostatočný počet tlmočníkov, aby po skončení platnosti výnimky uspokojili dopyt po írčine. Inštitúcie boli schopné uspokojiť dopyt, ktorý sa obmedzuje na tlmočenie z írčiny („pasívna írčina“). Tlmočnická služba Komisie, GR SCIC, tak urobila zamestnaním troch stálych tlmočníkov (2 s pasívnou írčinou a 1 s aktívnou írčinou) a využívaním dostatočného počtu akreditovaných externých tlmočníkov, ktorých možno vyzvať, aby poskytovali služby Komisii, Rade, EHSV a VR. Žiadosti o tlmočenie z írčiny v štyroch inštitúciách, pre ktoré GR SCIC zabezpečuje tlmočnické služby, klesli z 20 v roku 2011 na 4 v roku 2018 a zatiaľ na 2 v roku 2019). Doposiaľ sa od GR SCIC nepožadovalo zabezpečenie tlmočenia do írčiny („aktívna írčina“), čo je skutočnosť, ktorá bola výslovne uznaná výmenou listov medzi GR SCIC a írskym Ministerstvom kultúry, kultúrneho dedičstva a *Gaeltacht*. V EP (podobne ako v írskom parlamente) sa v súčasnosti tlmočí iba z írčiny, ale nie do írčiny, počas plenárnych zasadnutí (vrátane nočných zasadnutí) a iných zasadnutí, pokiaľ sa takáto potreba vopred oznámi. Súdny dvor nepotrebuje interných tlmočníkov v írskom jazyku, pretože mu doposiaľ nebol nikdy predložený súdny prípad v írčine.

Úrad pre publikácie (OP) potrebuje írsku jazykovú kapacitu na úrovni asistentov, aby mohol vykonávať **jazykové úpravy a korektúry**. V OP v súčasnosti pracuje jeden írsky dočasný zamestnanec; OP sa snaží o postupné vybudovanie kapacity pre írsky jazyk tak, aby bol v súlade s väčšinou ostatných jazykov. Vzhľadom na malý počet pracovných miest a ich špecifickosť nie je nákladovo efektívne organizovať výberové konanie EPSO iba pre samotný OP.

Írsko takisto vynaložilo značné úsilie na prípravu kandidátov na kariéru v inštitúciách a na podporu prijímania zamestnancov. Od roku 2007 vypracovalo sériu kurzov írčiny na univerzitnej úrovni a kurzov v írčine, najmä v rámci iniciatívy týkajúcej sa pokročilých jazykových zručností v írskom jazyku. V roku 2015 zriadilo centrum excelentnosti pre kariéru zahrňujúcu írčinu v Európskej únii, aby uľahčilo spoluprácu medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, ktoré sú do tejto iniciatívy zapojené. Takisto v roku 2015 vyčlenilo rozpočet vo výške 4,7 milióna EUR s cieľom zaviesť v zúčastnených inštitúciách počas 8 rokov 15 nových špecializovaných kurzov. Všetky kurzy financované v rámci tejto iniciatívy vrátane kurzov práva poskytujú v súčasnosti vyučovanie tretieho jazyka EÚ a zahŕňajú moduly týkajúce sa psychometrických zručností s cieľom pripraviť študentov na výberové konania EPSO. Komisia pomohla vytvoriť a naďalej podporuje magisterský kurz konferenčného tlmočenia na National University of Ireland v Galway.

a 2019, Súdny dvor: 1 pre právnikov prekladateľov ovládajúcich írsky jazyk v roku 2017 a 1 pre korektorov v roku 2018.

V rokoch 2016 – 2018 Írsko a samotné inštitúcie **podporovali medzi írskymi lingvistami kariéru v inštitúciách**, a to prostredníctvom reklamných kampaní, veľtrhov pracovných miest, návštev na univerzitách a exkurzií írskych vysokoškolských študentov v inštitúciách, cielených otváracích podujatí, novinových článkov a rozhovorov v rozhlase. Každoročné konferencie v Dubline sa venovali témam súvisiacim s prekladom a tlmočením z/do írčiny a upozorňovali na príležitosti a na profily pracovníkov ovládajúcich írsky jazyk, ktorých inštitúcie potrebujú. S cieľom osloviť širší okruh mladšej írsky hovoriacej generácie Komisia a Írsko zaviedli v roku 2017 osobitnú súťaž pre mladých prekladateľov určenú stredoškolským študentom hovoriacim po írsky. V roku 2018 sa na nej zúčastnilo celkovo 21 škôl.

Súhrnne možno skonštatovať, že napriek mnohým pragmatickým, *sui generis* opatreniam na zvýšenie kapacity v oblasti prekladu a tlmočenia z/do írčiny doterajšie skúsenosti nasvedčujú, že v nasledujúcich 3 rokoch bude stále potrebné značné úsilie, aby sa predpokladané potreby uspokojili.

d) Kapacita externých poskytovateľov služieb

Inštitúcie **zadávajú rôzne podiely svojej prekladateľskej činnosti externým poskytovateľom služieb**. Komisia je najväčším používateľom outsourcingu, pokiaľ ide o objem. Inštitúcie očakávajú vyššiu mieru využívania írskeho trhu s externými prekladmi s cieľom doplniť (svoje) interné kapacity.

Komisia a EP zorganizovali v období, na ktoré sa táto správa vzťahuje, ďalšie **výzvy na predkladanie ponúk na prekladateľské služby** s cieľom zvýšiť kapacitu a zlepšiť využívanie a kvalitu. Nové zmluvy Komisie nadobudli účinnosť v júli 2018. Počiatočné výsledky sú povzbudivé, hoci objem textov zaslaných na externý preklad je stále iba zlomkom toho, čo je potrebné na uspokojenie dopytu po skončení výnimky. Európsky parlament v novembri 2018 zverejnil výzvu na predkladanie ponúk za účasti Rady, Dvora audítorov, EHSV a VR. V marci 2019 EP zverejnil ďalšiu výzvu na predkladanie ponúk s cieľom zabezpečiť externé preklady vrátane írčiny. V máji 2019 EP zverejnil ďalšiu výzvu na predkladanie ponúk s cieľom zabezpečiť externé preklady vrátane írčiny. Tieto výberové konania stále prebiehajú. Počas vykazovaného obdobia sa zorganizovali **podujatia na zvýšenie informovanosti** externých poskytovateľov služieb o možnostiach spolupráce s Komisiou. S cieľom osloviť čo najväčšie publikum zahŕňajú webové semináre aj podujatia s osobnou účasťou. Súčasná a budúca potreba externého prekladu bola ústrednou témou výročnej konferencie v Dubline v roku 2018.

Tlmočnicke služby v rámci Komisie (GR SCIC), EP a Súdneho dvora majú prístup k **11 akreditovaným externým tlmočníkom pre írčinu**; iba 5 z nich ovláda írčinu aktívne. Z akreditačných testov organizovaných v rokoch 2016, 2017 a 2019 nevzišli žiadni úspešní uchádzači.

V apríli 2019 sa v rámci OP uverejnila výzva na predkladanie ponúk pre externých poskytovateľov služieb; keďže neboli predložené žiadne ponuky, výzva bude obnovená.

e) *Írske jazykové zdroje*

Prekladateľské kapacity zahŕňajú aj jazykové zdroje. Inštitúcie a Írsko pokračovali v **terminologickom** projekte týkajúcom sa GA v rámci databázy IATE¹², ktorá existuje už 11 rokov a pre ktorú Írsko schválilo financovanie do konca roku 2021. V rámci projektu sa vypracovalo 65 592 terminologických kariet (v porovnaní s 56 860 v roku 2015). Inštitúcie začali s Írskom pracovať na vybudovaní siete írsky hovoriacich odborníkov v Írsku na terminologické otázky.

Počítačom podporovaný preklad a strojový preklad majú kľúčový význam pre efektívnosť prekladateľských služieb. Tieto nástroje čerpajú z dvojazyčných alebo viacjazyčných korpusov, často v podobe prekladových pamätí založených z predchádzajúcich prekladov. Euramis, medziinštitucionálna databáza **prekladových pamätí**, v súčasnosti obsahuje približne 5,8 milióna segmentov preložených z alebo do írčiny (v porovnaní s 3,5 milióna v roku 2015). Je to približne desatina z 30 – 50 miliónov segmentov, ktoré sú k dispozícii pre väčšinu ostatných jazykových kombinácií.

Írsko sa zaviazalo poskytnúť inštitúciám prekladové pamäte obsahujúce spárované segmenty (tzv. alignmenty) anglických a írskych textov z vnútroštátnych právnych predpisov. Inštitúcie a Írsko pripravili dohodu; v súčasnosti sa čaká na jej dokončenie.

V marci 2018 bol vypracovaný írsky systém **strojového prekladu** založený na technológii neurónového strojového prekladu, ako súčasť systému eTranslation¹³, ktorý vytvorila Komisia; tento systém je dostupný pre inštitúcie aj írske orgány. Keďže strojový preklad je závislý od dát a dáta pochádzajú z databázy Euramis, na naplnenie írskych prekladačov sa používa pomerne malý objem dát, čo znamená, že výsledky írkeho strojového prekladu nie sú také dobré ako výsledky iných jazykov. Európska iniciatíva pre koordináciu jazykových zdrojov sa snaží získať viac jazykových dát s cieľom zlepšiť prekladače.

OP spolupracoval s írskou vládou a írskou medziinštitucionálnou jazykovou skupinou s cieľom zosúladiť Medziinštitucionálnu príručku úpravy a novú oficiálnu normu pre írčinu. OP má nástroje na počítačom podporovanú korektúru, ktoré sú upravené tak, aby sa mohli používať pri textoch v írskom jazyku, ktoré sa uverejňujú v úradnom vestníku. Tieto nástroje sa požívajú aj na korektúry judikatúry v írčine.

f) *Otázky súvisiace s dostupnosťou acquis*

Írčina je prvým úradným a pracovným jazykom, do ktorého nebol v minulosti preložený súbor základných právnych predpisov EÚ (*acquis*). *Acquis* v súčasnosti obsahuje približne 160 000 strán (úradný vestník) právnych textov a predstavuje dôležitú časť prekladových pamätí inštitúcií, ako aj bohatý zdroj terminológie. S cieľom riešiť nedostatok znení právnych predpisov v írčine právna služba Komisie vypracovala prioritný zoznam približne 11 000 strán základných aktov a konsolidovaných znení aktov, ktorých preklady do írčiny by mali najvyššiu hodnotu. Inštitúcie ich spoločne prekladajú, pokiaľ to zdroje umožňujú; doteraz

¹² Terminologická databáza, ktorú využívajú všetky inštitúcie a ktorá je tiež čiastočne dostupná verejnosti.

¹³ eTranslation (predtým MT@EC) poskytuje strojový preklad pre generálne riaditeľstvá Komisie, ale aj pre ostatné inštitúcie a členské štáty (verejné orgány).

preložili približne 4 697 strán. Preklady však nie sú overené a slúžia len na zlepšenie prekladových pamätí a na zabezpečenie prevádzkovej efektívnosti. Súdny dvor prekladá judikatúru a textové časti/výrazy, ktoré sa v jeho textoch často opakujú.

S cieľom prispieť k úsiliu inštitúcií od septembra 2018 **Írsko financuje program stáží** na preklad *acquis*. Rozpočet vyčlenený do roku 2021 bol prijatý s cieľom financovať 12 kandidátov ročne, ktorí by ako stážisti strávili 5 mesiacov na prekladateľských útvaroch hlavných inštitúcií (dvaja v EP, dvaja v Rade a dvaja v Komisii – dvakrát ročne). Iba štyria z predpokladaných šiestich stážistov začali pracovať v prvej fáze (dvaja v EP, jeden v Rade a jeden v Komisii) v septembri/októbri 2018, pričom traja z nich prišli v druhej fáze v marci 2019 (dvaja v Komisii a jeden v Rade). Írsko súhlasilo so zaradením EHSV a VR do programu a v marci 2019 začal v spoločných výboroch pracovať jeden stážista. V apríli 2019 Írsko zvýšilo grant¹⁴, aby umožnilo celkovo 10 stážistom, absolvovať od októbra 2019 desaťmesačnú stáž (2 stážisti pre Komisiu, 3 stážisti vrátane 1 korektora pre EP, 2 stážisti pre Radu, 2 stážisti pre EHSV a VR a 1 korektor pre OP).

¹⁴ Od 120 000 EUR do 200 000 EUR.

III. Závery

Inštitúcie sú plne odhodlané vykonávať nariadenie (EÚ, Euratom) 2015/2264. Ich spolupráca s Írskom uľahčila pokrok vo všetkých oblastiach stanovených v nariadení. Úspešne realizovali prvé dve fázy zvýšenia objemu (týkajúce sa smerníc a rozhodnutí prijatých EP a Radou) a viac ako zdvojnásobili objem prekladov do írčiny od roku 2016.

Na vybudovanie stabilnej a postačujúcej internej kapacity sa počas vykazovaného obdobia zorganizovali štyri výberové konania EPSO, v rámci ktorých bolo v roku 2017 prijatých len 10 prekladateľov a 9 asistentov a v roku 2019 len 15 prekladateľov a 3 právnici lingvisti. Od konca roka 2015 zvýšili inštitúcie počet interných zamestnancov ovládajúcich írsky jazyk z 58 na 102. Napriek tomuto značnému a spoločnému úsiliu je pokrok pomalší, než sa očakávalo, a to z dôvodu malého počtu lingvistov s írčinou a nízkej miery úspešnosti vo výberových konaniach EPSO. Bolo zorganizovaných približne 14 výberových konaní pre dočasných zamestnancov, aby sa vyrovnal nedostatok uchádzačov, ktorí uspeli vo výberových konaniach EPSO, a ponúkli dočasné pracovné miesta, v rámci ktorých sa zamestnanci zúčastňujú aj na internej odbornej príprave.

Na doplnenie internej kapacity a rozšírenie skupiny externých poskytovateľov, z ktorých môžu inštitúcie čerpať, Komisia a EP zorganizovali dodatočné výzvy na predkladanie ponúk na služby externého prekladu v írčine a akreditačné testy pre externých tlmočníkov.

Dosiahol sa pokrok pri budovaní írskych jazykových technologických zdrojov a v rámci systému eTranslation bol vybudovaný nový anglicko-írsky systém neurónového strojového prekladu, hoci v súčasnosti sú korpusy a pamäte stále pomerne skromné. V záujme zvýšenia dostupných zdrojov jazykových dát bola pripravená dohoda medzi inštitúciami a Írskom o spoločnom využívaní dvojazyčného korpusu írkeho vnútroštátneho práva; v súčasnosti sa čaká na jej dokončenie. Inštitúcie a Írsko pokračovali aj v práci na terminologickom projekte IATE.

Z prognóz o dopyte po prekladoch vyplýva, že na realizáciu fáz zvyšovania objemu v rokoch 2020 a 2021 budú potrebné podstatne väčšie kapacity. Celkový dopyt po skončení výnimky z nariadenia č. 1 sa vzťahuje nielen na preklad právnych predpisov, ale aj na preklad politických, komunikačných, konzultačných a spravodajských materiálov. Zohľadniť sa musia aj potreby súvisiace s tlmočením. Od inštitúcií sa bude vyžadovať veľké úsilie v súčinnosti s Írskom, aby sa vybudovali dostatočné kapacity na uspokojenie predpokladaných potrieb. Od kalkulácie potrieb v roku 2015 boli zdroje opäť preskúmané; v súčasnosti prebieha úprava kombinovaných zdrojov a neustále sa preskúmavajú presné personálne potreby. Aby sa zvýšil objem prekladov do írčiny, je nevyhnutné pokračovať v budovaní a kombinovaní všetkých troch hlavných aspektov kapacít, v rôznej miere, pokiaľ ide o jednotlivé inštitúcie: interní zamestnanci, externé preklady a jazykové technologické zdroje.

Komisia do júna 2021 opäť predloží Rade správu o tom, či majú inštitúcie dostatočnú kapacitu, vo vzťahu k ostatným úradným jazykom, na účely uplatňovania nariadenia č. 1 bez výnimky od 1. januára 2022.